

Heltoft, Lars 1989. Scandinavian hv-phrases - Topology or Syntax? I Jussi Niemi (ed.), *Papers from the 11th Conference of Scandinavian Linguistics*, Joensuu. Udkommer.

Linell, Per 1982. The Written Language Bias in Linguistics. *Studies in Communication 2*. Linköping.

Platzack, Christer 1986. Diderichsens positionsschema och generativ transformationsgrammatik. I John E. Andersen og Lars Heltoft (udg.) 1986.

Platzack, Christer 1987a. Huvudsatsordföljd och bisatsordföljd. I Ulf Teleman (udg.)

Platzack, Christer 1987b. Bisatser, huvudsatser och andra satser. I Ulf Teleman udg.

Schiffrin, Deborah 1987. *Discourse Markers*. Cambridge.

Teleman, Ulf (udg.) 1987. Grammatikens villovägar. *Skrifter utgivna av Svenska Språknämnden 73*.

Urmson, J. O. 1963. Parenthetical Verbs. Opr. 1949, optrykt i C.E. Caton (udg.), *Philosophy and Ordinary Language*.

HVAD SKAL VI MED FAGSPROG SOM FORSKNINGSSOMRÅDE?

Af Carol Henriksen

Sprogkløfterne i vores videnskabeligt og teknologisk højtudviklede samfund bliver større og større, ikke blot inter-lingvalt som resultat af en tiltagende internationalisering, men også intra-lingvalt inden for det danske sprogsamfunds egne grænser. Jo mere specialiseret vores samfund bliver, des større bliver forståelseskløften mellem forskellige fagspecialister indbyrdes og mellem specialister og ikke-specialister.¹

Der ligger en stor forskningsmæssig opgave i at undersøge mulighederne for at bygge bro over disse kommunikationskløfter, og i at omsætte det man når frem til ad en mere teoretisk vej til en praksis som fagspecialister der står i konkrete faglige formidlingssituationer kan drage nytte af.

Med disse mål for øje spørger man som forsker om det er mest hensigtsmæssigt at bygge videre på grundlag af den hidtidige fagsprogsforsknings præmisser og resultater,² eller om det ville være mere udbytterigt at betragte fagsproglig kommunikation fra nye indfaldsvinkler. Jeg er selv kommet til den konklusion at der er brug for et skift i perspektiv inden for fagsprogsforskningen. Hvorfor og hvordan vil jeg prøve at gøre nærmere rede for i det følgende.³

For at pege på nogle af de problemer jeg er stødt på i et forsøg på at forstå hvad fagsproglig kommunikation egentlig indebærer vil jeg først tage afsæt i en kritik af den eksisterende fagsprogs-

forsknings forsøg på at operere med begrebet "fagsprog" som en særlig form for sprog, afgrænset fra og anderledes end det som samme forsknings-tradition betegner som "almensprog", og dernæst i en kritik af fagsprogforskningens overvejende deskriptive fremgangsmåde, som manifesterer sig i statistisk-strukturalistiske beskrivelser på forskellige niveauer af udvalgte, men ikke lingvistisk definerede, "fagsprogstekster". Til sidst vil jeg præsentere og diskutere en fagsproglig kommunikationsmodel som bygger dels på afsenderens og modtagerens relationer til hinanden og til sagforholdet og dels på en række andre faktorer der er forbundet med fagsproglig kommunikation som proces. En model af den type jeg vil foreslå her, der tager udgangspunkt i en faglig forankret kommunikationssituation, samtidig med at den tager hensyn til fagspecialistens image og til hans faglige identitet, er velegnet til at give fagsprogsforskeren en teoretisk forståelse af fagsproglig kommunikation som en dynamisk aktivitet der foregår mellem mennesker i tid og rum. Og den er samtidig velegnet til at give fagspecialisten større indsigt i de komplicerede sammenhænge han skal tage stilling til i praksis når han vil kommunikere effektivt med andre, både specialister og ikke-specialister, i forbindelse med udøvelsen af sit fag.

"Fagsprog" - en faglig fiktion

Den eksisterende fagsprogsforskning bygger på en forestilling om at der findes et "fagsprog", en

særlig form for sprog der er afgrænset fra og anderledes end det der inden for samme tradition betegnes som "almensprog" - og dette til trods for at fagsprogsforskerne selv gennemgående har svært ved at drage en skarp grænse mellem disse to sprogformer.

Det det først og fremmest gælder om inden for en stor del af fagsprogsforskningen, hvad enten det drejer sig om en terminologisk, stilistisk, teksttypologisk eller tekstfunktional beskrivelse, er at vise hvori denne forskel mellem "fagsprog" og "almensprog" består. Men når man ser nærmere efter, så svarer "fagsprogets" grammatik fx fuldstændig til almindelig dansk grammatik. Hvis jeg må citere mig selv, beklageligvis fra en kontekst med et lidt andet ærinde:

"Første led i ordet tulipanløg udtales og skrives på samme måde som første led i tulipanstøttebuk, og ordet trafik bøjes på nøjagtig samme måde, hvad enten det drejer sig om togtrafik eller datatrafik. Ordet industrialautomation er ikke længere end dagligsprogets fødselsdagskringle, og sætningsbygningen er den samme i Miniaturisering og integrering af halvlederkomponenter har været af afgørende betydning for vort samfund som i sætningen Kærlighed og varme er af stor betydning for os." (Henriksen 1984:22)⁴

Hvis vi betragter "fagsprog" fra en sociolingvistisk synsvinkel, så står terminologiarbejde, fagsprogsprogsforskningens bærende konstruktion, over for de samme normeringsproblemer som alle andre former for sprognormering.⁵ Og set fra en leksikografisk synsvinkel skal "fagsprogets" ordforråd behandles på samme måde som andre ord i

sproget.⁶ Og fra en grammatisk-strukturalistisk synsvinkel ser det der kaldes "fagsprog" ikke anderledes ud end andre former for dansk sprog. De stilistiske "fagsprogstræk" som ofte bliver fremhævet som særlig kendetegnende for "fagsproget" findes også uden for såkaldte "fagtekster". Og på samme måde på det tekstfunktionelle plan: Her er det ikke bare "fagsproglige" tekster der har til hensigt at informere, overtale eller opfordre til handling.

"Fagsproget" som genstand smutter hver gang man prøver at indfange det, om det så er med terminologiske, grammatisk-stilistiske eller tekstfunktionelle metoder.⁷ "Fagsprog" viser sig gang på gang ikke at være andet end ganske almindeligt dansk sprog brugt af en specialist om emner der er forbundet med et særligt interesse- eller arbejdsområde. Når min 10-årige søn fortæller mig at han har brug for nye "trucks" til sin "skateboard" og jeg ikke fatter budskabets indhold til sidste detalje, så er det ikke fordi hans sprog er anderledes end det plejer at være. Det er fordi han har forstand på noget jeg ikke kender tilstrækkeligt til. Det er sagen der er fremmed for den som ikke er specialist inden for et bestemt område - og ikke sproget. Denne erkendelse er værd at holde fast i.

Form og funktion og "fagsproglige tekstkorpora"

En del af den senere tids fagsprogsforskning går stiltiende og tilsyneladende ret intuitivt ud fra at der findes "fagsprogstekster", som fx lader sig

klassificere ud fra teksttypologiske kriterier, og som kan beskrives formelt ved hjælp af leksikografiske, stilistiske eller tekstlingvistiske metoder. Her gælder det ofte om at indtaste/-læse så mange "fagtekster" som muligt i databasesystemer med det formål at opbygge "fagsproglige tekstkorpora" der forholdsvis nemt lader sig undersøge systematisk ved hjælp af edb. Her arbejder man fx med optællinger og procentberegninger af faglige gloser (hvordan man så afgør hvad det er), eller med en grammatisk-stilistisk karakteristik der opregner frekvensen af bestemte syntaktiske konstruktioner eller egenskaber som fx gennemsnitlig sætningslængde, antal passivkonstruktioner, upersonlige træk osv. - ofte med henblik på bagefter at kunne måle "graden af faglighed" og derved tekstens forståelighed.

Men hvor forståelig en tekst er afhænger i høj grad af modtagerens tidligere erfaringer og akkumulerede viden inden for tekstens emneområde - af modtagerens kognitive beredskab i forhold til **sagforholdet** - og ikke blot af tekstens interne strukturelle egenskaber, som fx dens syntaktiske eller kompositionelle opbygning.

Selv om en bestemt fagspecialist havde fået et 13-tal med hjem fra et af de mange anti-ping-og-pamper-kurser⁸ vi sprogspecialister har været så flittige til at arrangere i de senere år (og fagsprogsforskeren af den grund ikke kunne opspore fx en eneste upersonlig- eller passivkonstruktion eller nogen tunge forfelter eller tunge nominaler i sit tekstkorpus), så ville samme tekst stadigvæk

kunne byde på forståelsesvanskeligheder, hvis læseren manglede tilstrækkeligt forhåndskendskab til specialistens fagområde.

Og her ville en frekvensundersøgelse af fag-specifikke termer heller ikke kunne sige noget sikkert om tekstens forståelighed. For hvornår er en fagterm en fagterm? For at svare på dette spørgsmål nytter det ikke bare at slå op i en teknisk eller juridisk ordbog. Når det gælder "fagtermers" forståelighed skal man, lige som før, spørge til modtagerens kognitive beredskab.⁹ For mig er "truck" fx ikke længere et uforståeligt fagudtryk. Den lille 10-årige fagspecialist var nemlig en dygtig formidler. Og jeg fik ved samme lejlighed udvidet mine videnskæssige forudsætninger. Sprogkløften mellem specialist og ikke-specialist er blevet mindre.

Dygtig formidling er et nøglebegreb når der er tale om at bygge bro over sprogløfterne, både store og små. Men dygtig formidling er ikke bare kunsten at betjene sig af en sprogform der er læsevenlig i en eller anden LIX-lignende forstand. Det er også at tage sit udgangspunkt i modtagerens formodede forhåndsviden om **sagforholdet** og, hvor det anses for nødvendigt, at anvende forskellige didaktiske midler i udformning af teksten for undervejs i kommunikationsprocessen at kunne supplere og uddybe den viden, man går ud fra at modtageren har. Og det er også at gøre tekstens budskab synligt for modtageren og at vise meddelelsens relevans. Og at virke troværdigt - og meget mere. Den eksisterende fagsprogsforskning

med dens tekstfiksering og dens strukturelle metoder giver ikke mulighed for at komme særlig langt når det gælder faglig formidling og forståelse.

Hvad skal vi så med fagsprog som forskningsområde?

Hvis formålet med fagsprogsforskningen er at udføre en form for grundforskning hvis resultater i sidste ende kan anvendes til at mindske sprogløfterne, og det vil i praksis sige **forståelseskløfterne**, mellem specialisterne indbyrdes og mellem specialisten og ikke-specialisten, så skal man, som jeg allerede har antydnet, fokusere mindre på en formel beskrivelse af "fagsprog" som en særlig afart af dansk og af "fagtekster" som sproglige særphænomener og i stedet tage fat på en undersøgelse af **fagsproglig kommunikation som en proces**, som en aktivitet der involverer mennesker med hensigter og videnskæssige forudsætninger og som indgår i sociale relationer med hinanden, og som en aktivitet fagspecialister har brug for at udføre på en effektiv måde i forbindelse med deres ofte stærkt specialiserede arbejdsområder. Dette indebærer også, at man i første omgang bør koncentrere sig mindre om en beskrivelse af det andet led i ordet "fagsprog" og i stedet kigge nærmere på det første led, nemlig **faget**, og på **den faglige afsenders** (fagspecialistens) videnskæssige og identitetsmæssige forankring heri. Og i fortsættelsen heraf skal man, som nævnt, også se på **modtagerens kognitive beredskab i forhold til faget**, på de videnskæssige forudsætninger modtageren har for at forstå sagen, det emne som teksten handler om.

En fagsproglig kommunikationsmodel

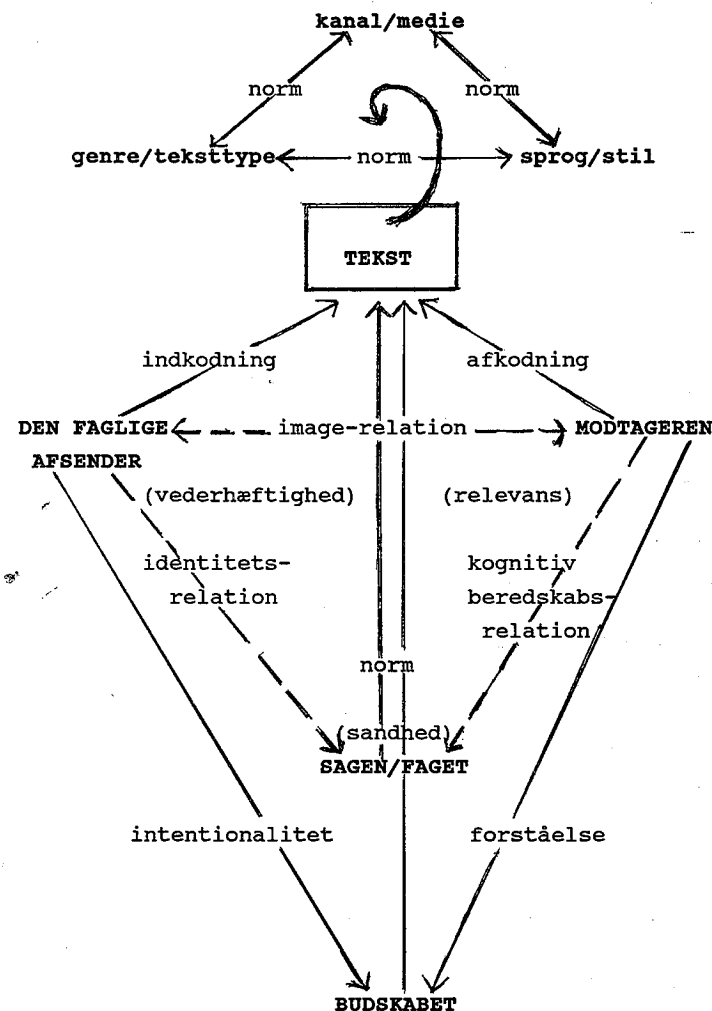
I forbindelse med mit forsøg på at opstille en model der kunne omfatte de mange forskellige faktorer der spiller en rolle ved fagsproglig kommunikation stillede jeg følgende krav:

1. Modellen bør kunne drage nytte af, og ikke være i strid med, eksisterende og anerkendte teorier inden for kommunikationsforskning, sprogsociologi og -psykologi, universalpragmatik, socialpsykologi og kognitionsforskning.

2. Samtidig med at bidrage til at give en bedre teoretisk forståelse af fagsproglig kommunikation som en social proces bør modellen også kunne lade sig anvende i praksis, dels som analysemodel i en videnskabelig-pædagogisk sammenhæng,¹⁰ og dels som praktisk-pædagogisk model i forbindelse med undervisning af fagspecialister.¹¹

3. Modellen bør placere "faget" (sagforholdet) og afsender/modtager-relationerne i centrum, og ikke "sproget", men med henblik på det praktisk-pædagogiske sigte bør den også kunne vise hvordan de nærmere betingelser for den sproglige og tekstlige udformning af det faglige budskab hænger sammen med selve kommunikationssituationen i sin helhed.

Den model jeg nåede frem til ser sådan ud:

Modellen her adskiller sig i sin konstellation fra en række kendte kommunikations- og tekstmodeller, men flere af elementerne vil være genkendelige.¹² Den er konciperet her med henblik på at afspejle fagspecialistens kommunikations-situation, men det skal understreges på det kraftigste at den ikke kun skal forstås som en "fagsproglig" kommunikationsmodel. Sagen kan teoretisk være et hvilket som helst emne, og den faglige afsender en hvilken som helst afsender. Nissen får ikke lov til at flytte ind her.

Det der nok er vigtigst at lægge mærke til i første omgang er modellens mulighed for at adskille **tre slags forståelse**, dels modtagerens forståelse af selve sagforholdet (hans kognitive beredskabsrelation til sagen, dvs. den "forstand på emnet" han møder op med som resultat af tidligere videnskabsmæssige erfaringer), dels modtagerens forståelse af hvad der ligger i budskabet (hans forståelse af afsenderens hensigt med henvendelsen), og som det tredje modtagerens forståelse af den konkrete tekst han har fået i hånden til afkodning (hans forståelse af budskabets tekstlige realisation fx i form af et skriftligt (eller mundtligt) dokument - kort sagt, kommunikationens sproglige og tekstlige udformning).¹³

Hvis vi spejlvender disse tre forhold vedrørende forståelse og betragter dem fra afsenderperspektivet, og samtidigt inddrager modellens praktisk-pædagogiske sigte, så kan man sige at det er afsenderens opgave dels at danne sig et billede af modtagerens forhåndsviden om emnet (af mod-

tagerens kognitive beredskab), dels at udtrykke sig entydigt og gennemskueligt om formålet med sin henvendelse (intentionalitet) og desuden at udforme (indkode) sit budskab i et sprog som modtageren kan forstå.¹⁴ Modellen her giver et helt andet og betydelig mere nuanceret billede af forståelighed end den hidtidige fagsprogsforsknings forsøg på at bestemme "grader af forståelighed" målt ved formelle kriterier.

Det som modellen kommer til at synliggøre ved at placere sagforholdet i centrum er bl.a. behovet for en supplerende, i selve teksten, af den mindre specialiserede modtagers videnskabsmæssige forudsætninger (fx ved hjælp af definitioner, illustrationer, grafiske hjælpemidler og lign.).

Modellen afbilder også **tre relationer** (den inderste stiplede trekant) som forekommer i større eller mindre grad i enhver kommunikationssituation, men som er specielt fremtrædende og interessant netop i forbindelse med faglig formidling. Foruden **den kognitive beredsskabsrelation** som modtageren har til sagforholdet, har fagspecialisten en **identitetsrelation** til sit fag (en faglig identitet), og både afsenderen og modtageren har en **image-relation** til (dvs. et billede af) hinanden. Disse relationer udgør kernen i al fagsproglig kommunikation og bør efter min mening medtages som uundværlige faktorer i enhver undersøgelse af "fagsprog".

Jeg har også indsat Habermas' krav om **vederhæftighed** og **sandhed** i parentes i modellen,¹⁵ sammen med Grice's krav om **relevans**. Afsenderen

skal være vederhæftig i sit udsagn, det han siger om emnet skal være sandt, og emnet og budskabet skal være relevant for modtageren, ellers vil modtageren ikke interessere sig for det afsenderen har at sige til ham om det. De to første krav hænger nøje sammen med hinanden og med fagspecialistens image og faglige identitet. Fagspecialisten vil gerne opfattes som værende troværdig og kompetent, når han udtaler sig om sit fag. Modtageren skal kunne have tillid til, at det han siger om emnet er sandt, at han er til at stole på både som person og som specialist inden for sit område.

I modellen indgår der også flere faktorer og sammenhænge, som jeg her har udtrykt under ét ved begrebet *norm*. Hermed refererer jeg dels til de ofte traditionsbestemte tekstlige konventioner der gælder i forhold til bestemte teksttyper og inden for forskellige fagområder og dels til de normbetingede afhængighedsrelationer der eksisterer mellem genre og medie og mellem de sproglig-stilistiske træk der følger med ved valget af disse. En nærmere præcisering af disse normer, som i virkeligheden udgør en slags tegnsystem på tekstniveau, hører med som en vigtig del af, den praktisk-pædagogiske side af fagsproglig kommunikation. Den øverste del af modellen, vist her som et forstørret billede af *tekst-kassen*, og normrelationerne mellem sagforhold og tekst og mellem budskabet og tekst hører med til helheden, og kendskabet til disse normer hører også med til det samlede kognitive beredskab, ligesom kendskabet

til sproget som tegnsystem.

Modellen kunne fortsat uddybes, men jeg håber at den, som den er beskrevet her, vil kunne bidrage til en bedre forståelse af de kommunikative sammenhænge der indgår i fagsproglig kommunikation og af de spilleregler der gælder inden for faglig formidling. Og jeg håber også, at man i fremtiden, når man beskæftiger sig med fagsprogsforskning, vil reflektere nærmere over brugen af betegnelsen "fagsprog" - hvis man stadigvæk måtte finde det nyttigt at gøre brug af denne fiktion.

Every time you use
LANGUAGE,
it is for a
SPECIAL PURPOSE.

NOTER

1. "Ikke-specialist" i denne forbindelse skal forstås som en der ikke har det aktuelle fag som sit eget specialområde. En specialist inden for ét fag er således "ikke-specialist" når han står uden for sit eget fagområde.

2. I løbet af sit relativt korte liv som forskningsområde har fagsprogsforskningen bevæget sig fra næsten udelukkende at beskæftige sig med terminologiarbejde til også at inddrage syntaktisk-stilistiske, tekstlingvistiske og pragmatiske indfaldsvinkler i en formel beskrivelse af "fagsprog" og "fagsproglige tekster". For den der har lyst til at sætte sig ind i denne forsknings-tradition findes der en meget nyttig edb-baseret systematisk bibliografi indeholdende over 7,000

titler på bøger og artikler om emnet fagsprog fra ca. 1970 til i dag (inkl. ældre hovedværker) med genstandssprog dansk, engelsk, fransk, russisk og tysk, udarbejdet af Hans Kristian Mikkelsen (Århus) i samarbejde med Hans-Peder Kromann, Handelshøjskolen i København. Denne meget omfattende bibliografi eksisterer p.t. i en Apple-version men vil snart også blive gjort tilgængelig for forskere der kun har mulighed for søgning via MS-DOS.

3. Overvejelserne her udspringer af arbejdet med et fagligudviklingsprojekt om fagsproglig kommunikation som jeg udfører sammen med en kollega fra Handelshøjskolen i København, Vibeke Rehfeld (se fx Rehfeld 1988). De konkrete spørgsmål vi stillede i forbindelse med projektet var af typen: Hvad sker der, både tekstligt og identitetsmæssigt, når fagspecialisten (fx ingeniøren) skal udtrykke sig skriftligt i en markedsføringssammenhæng? Hvordan kan fagspecialistens egne behov for at formidle et bestemt budskab med en høj grad af faglig præcision og troværdighed forenes med modtagerens krav på at møde en tekst der er interessant, relevant og forståelig? Og hvilke gennemløbsrestriktioner ligger der indbygget i de forskellige teksttyper der indgår i markeds kommunikationen? Projektet koordineres med et lignende udviklingsprojekt med arbejdstitlen "markeds kommunikation og kommunikationsanalyse" som udføres af Anita Scheurer fra Handelshøjskole Syd.

4. Trods den smule problematisering af begrebet "fagsprog" som citatet viser, har jeg selv tidligere opereret med dikotomien fagsprog/almensprog lige så ureflekteret som den tradition jeg nu er i gang med at kritisere.

5. Se fx de to artikler om fagsprog skrevet af fagspecialisterne inden for medicin, Povl Riis og Eigill Hvidberg, og fagspecialisten inden for anvendt og matematisk lingvistik, Henning Spang-Hanssen, i Nyt fra Sprognævnet 1988/2.

6. Kig fx i Nudansk Ordbog og se efter om "fagord" er behandlet på en anden måde en "almindelige" ord. Opgaven kræver selvfølgelig først at man kan se forskel på de to slags ord.

7. En udenlandsk fagsprogsforsker beskriver situationen således (LSP = Language for Special Purposes, den engelske betegnelse for "fagsprog"): "If there is one thing we have learned since we began toying around with the concept of LSP a dozen years ago, it is that LSP possesses an obvious reality in the conduct of everyday linguistic affairs, but that it is a mysteriously evanescent chimera when dragged into the cruel bright light of linguistic science." (Opitz 1982:185).

8. Jf. Erik Hansen 1971.

9. Om den snævre sammenhæng der findes mellem ordforråd og vidensforråd se fx Andersen 1980.

10. Her tænker jeg specielt på undervisning ved Handelshøjskolerne.

11. Fx kommunikationskurser for erhvervslivet.

12. Fx fra Bühler, Habermas, Grice og Roman Jakobson.

13. Disse tre slags forståelse (set i første omgang fra modtagerens perspektiv) minder om de tre første af Habermas' fire universelle krav til den kommunikativt handlende, nemlig "sich verständlich auszu-drücken", at udtrykke sig forståeligt (så der er mulighed for korrekt afkodning), "etwas zu verstehen zu geben", at fremsætte noget som skal forstås (sagen) og "sich dabei verständlich zu machen", at gøre sig forståelig derved (gennemskuelig intention). Hans fjerde krav, "sich mit-einander zu verständigen", at komme til forståelse med hinanden, udtrykkes her i form af image-relationen, som netop kan siges at være en slags forstå-hinanden relation. (Habermas 1976:176).

14. Det har som regel kun været denne sidste slags forståelse der har været i fokus i anti-ping-og-pamper bestræbelserne. Dog går en større svensk undersøgelse af "Lagtexters begriplighed" flere skridt i retning af en anerkendelse af bl.a. læserens uddannelsesniveau og forhåndsviden om emnet som vigtige faktorer i forbindelse med tekstforståelse (Gunnarsson 1982). I en netop udkommet undersøgelse af radioavisens forståelighed peger Ib

Poulsen bl.a. på et for højt forudsætningsniveau og manglende eller utydelig modtagerrelevans som væsentlige årsager til at forståelsen hæmmes. Han konkluderer i denne forbindelse: "Først i anden række kommer de mere traditionelle faktorer som fx. svære og fremmede ord, sætningsord, tunge foranstillede led, indskud på indskud og andre skriftsprogssprægede sprogtræk." (Poulsen 1988:16).

15. Habermas udtrykker det sådan: "der Sprecher muß die Absicht haben, einen wahren propositionalen Gehalt mitzuteilen, damit der Hörer das Wissen des Sprechers teilen kan; der Sprecher muß seine intentionen wahrhaftig äußern wollen, damit der Hörer an die Äußerung des Sprechers glauben (ihm vertrauen) kan". (Habermas 1976:176).

LITTERATURENHENVISNINGER

Andersen, Torben. 1980. "Om ord og ordforråd". SAML 7. København: Institut for anvendt og matematisk lingvistik, Københavns universitet. s. 39-65.

Gunnarsson, Britt-Louise. 1982. Lagtexters begripelighed. En språkfunktionell studie av medbestämmandelagen. Lund: Liber.

Habermas, Jürgen. 1976. "Was heißt Universalpragmatik?" i: Apel, Karl-Otto udg. Sprachpragmatik und Philosophie. Frankfurt am Main: Suhrkamp. s. 174-272.

Hansen, Erik. 1971. Ping og Pampersprog. København: Reitzel.

Henriksen, Carol. 1984. "El-teknikerens sprog". El-teknik. Fagmagasinet for elektronik og stærkstrøm. December 1984. s. 22-23.

Høedt, Jørgen et al., ed. 1982. Proceedings of the 3rd European Symposium on LSP. København: Erhvervsøkonomisk Forlag.

Opitz, Kurt. 1982. "LSP versus Common Language: The Muddle of Definiens and Definiendum". i: Høedt et al. 1982. s. 185-198.

Poulsen, Ib. 1988. Radioavisens forståelighed.

Forskningsrapport Nr. 2B/88. København: Danmarks Radio.

Rehfeld, Vibeke. 1988. "Teknikeren og almensproget - problemer i praksis". SPRINT 1988:2. s. 36-44.

Riis, Povl og Eigill Hvidberg. 1988. "Statslig ortografi - et hus splidagtigt med sig selv". Nyt fra Sprognævnet 1988/2. København: Dansk Sprognævn. s. 8-10.

Spang-Hanssen, Henning. 1988. "Fagord og stavning". Nyt fra Sprognævnet 1988/2. København: Dansk Sprognævn. s.6-8.